

VASILE TARACEANU

Ferr vetjak

poezi

@firmo

LibrariumHaemus

VASILE TARACEANU

Ferr vetjak

(Infern personal)

Poezi/i

Poet dhe eseist rumun lindur më 27 shtator 1945 në zonën Çernëuci (Cernowitz) të Ukrainës. Ka mbaruar Fakultetin e Letërsisë në Universitetin e Çernëucit dhe ka punuar si gazetar në *Agimet e Bukovinës* (1969-1981) dhe në *Radio Kievi* (1981-1991). Bashkëthemelues (1989) i Shoqatës për Kulturë Rumune "Mihai Eminescu". Nga viti 2000 është kryetar i Fondacionit kulturor "Shtëpia e Gjuhës Rumune" dhe kryeredaktor (dhe/ose drejtor-themelues) i disa revistave. Librin e tij të parë, *Harpat e shiut*, e pasuan *E drejta për shqetësim*, *Vija e jetës*, *Frika nga huajsimi*, *Këngë nga Trualli i Epërm*, *Tokë në tërheqje*, *Dhé mëshirona*, *Përgjashta*, *Dylbi me qelqe të përgjakur*, *Ferr vetjak*, *Kryqëzuar mbi hartën e Vendit*, *Hedhja e zareve*, *Horizonte kokëprera*, *Gishti shpëtimtar* - vargje për fëmijë, *Varrezë udhëtare* (poezi), si dhe vëllimet me ese *Iluzione dhe pranga*, *Shtylla prej zjarri*. Taraceanu është laureat i mjaft çmimeve, mes të cilëve Çmimi i Revistës Poesis, Çmimi i Shoqatës së Shkrimtarëve Bukovinas, Çmimi i Bashkimit të Shkrimtarëve të Moldavisë.

VASILE TARACEANU

Ferr vetjak

(Infern personal)

Poezi/i

Shqipëroi: KOPI KYÇYKU

Librarium Haemus

VASILE TARACEANU
Ferr vetjak (Infern personal)
Poezi/i

Kolana / Colecția @**fir**mo

Shqipëroi: KOPI KYÇYKU

Editura LibrariumHaemus
haemus.librarium@gmail.com
www.librarium-haemus.blogspot.com

ISBN: 978-606-8093-45-1

Ballina: **KU**design

Bukuresht 2010

Përmbajtje

Stinët e krijimtarisë së një “perandori”	7
Anotimpurile krijimit të një “impërator”	8
Tek ne (La noi)	11
Ëmbël-hidhur Bukovine (Dulce-amar de Bucovina) ...	12
Nëna e shënjtë (Maica sfântă)	13
Mësim gjeografie (Lección de geografía)	14
Rrëfim (Spovedanie)	16
Lumi që këput zemra (Râul care rupe inimi)	18
Gjuha e fitimtarëve (Limba învingătorilor)	19
Lutje treshe (Rugă în trei)	21
Vazhdimësi (Continuitate)	23
Eminesku (Eminescu)	24
Inkuizitori poetit (Închizitorul către poet)	25
Gjuha (Graiul)	26
Betim (Legământ)	27
Si një zog (Ca o pasăre)	28
Rreth (Cerc)	30
Mallkim (Blestem)	31
Në agim (În zori de ziuă)	32
Mbi mua shpeshherë (De asupra mea adeseori)	33
Nëpër jetë vazhdimisht (Prin viață mereu)	34
Për gjithmonë (De-a pururea)	35
Sonetë (Sonet)	36
Doganë (Vamă)	37
Balada e dashurisë (Balada dragostei)	38
Rrëfenjë (Poveste)	39
Vetmi (Singurătate)	40
Aritmi (Aritmie)	41
Gjendje shpirtërore II (Stare II)	43
Si përmes një degëze (Ca printr-un crâng)	44
Puthje e pandërprerë (Sărut încontinuu)	45
Ëngjëll mbrojtës (Înger de pază)	46

Me flatër ëngjëlli (Cu-aripë de inger)	47
Mohimi i vetvetes (Lepëdarea de sine)	48
* * *	49
Përfytyrime (Viziuni)	50
Orëndreqës plak (Ceasornicar bërtrân)	51
Më kot (Zadarnic)	52
Si ca misurë (Ca nište gëlätuși)	53
Shpërfillje (Indiferentë)	54
Po të kisha (Dac-aș avea...)	55
Gjendje shpirtërore III (Stare III)	56
Lutje në ferr (Rugëciune în infern)	57
Mjerë... (Ce e vai...)	58
Dalja rezervë (Ieshirea de rezervë)	59
Kundërthënie (Contradicție)	60
Jeta si një pré (Viața ca o pradë)	61
Peshore e kryqëzuar në shtratin e një poeme të papërfunduar (Balantë rëstignitë pe albia unui poem neterminat)	62
Deri përtej të mundshmes (Pânë peste poate...)	64
Si një sahat (Ca un ceas)	65
Lutje (Rugë)	66
Diogjeni në kuvend me një qen (Diogene dialogând cu un câine)	67

Stinët e krijimtarisë së një “perandori”

Vasile Taraceanu: sipas emrit - perandor (Bazileus), shtatit - pò perandor (nuk besoj se Napoleon Buonaparti apo, sidomos Viktor Emanueli, kishin ndonjë centimetër më shumë se ky, përkundrazi).

Sa herë që kam pasur rastin të shkëmbej dy fjalë me këtë bukovinean të madh me shtat të vogël, “*Me shpirtin si deti*”, që fluturon e këndon “*Si një zog*” i madhërihëm, duke fëshfëritur “*Si një fushë me grurë*”, më vjen ndërmend një fjalë e urtë shqiptare: “*E vogël është edhe napolona (monedha e artë), por vlerën e ka tepër të madhe*”. Kështu edhe me Vasilin tonë. Veçanërisht kur mendojmë numurin e pafund të “monedhave” që ua ka dhuruar “konsumatorëve” të kudondodhur. Le të saktësojmë se, këta të fundit, duke vlerësuar ndoshta cilësinë e lartë të prodhuesit të tyre, bëhen gjithnjë e më lakmitarë: njëherazi me shprehjen e falenderimeve të rastit, kanë “paturpësinë” t’i kërkojnë vazhdimisht të tjera e të tjera, si nga përmbledhja “Liliput”, ashtu edhe nga përmbledhje të tjera. Sepse “malli” është i njëjtë - ar 14 karate! Por “monedhat” *Made in Taraceanu* nuk mund të konsumohen e të përtypen siç duhet po që se nuk këqyren dhe lëçiten me kujdes të madh e me vëmendje të posaçme. Pason më tej përsiatja e thellë dhe

reflektimi mbi to. Prodhuiesi i "monedhave" kaq shpesh të përmendura këtu, të qëndron pranë, duke të ndihmuar t'i "tretësh" sa më frytshëm. Duke të mbartur, bie fjala, mbi flatrat e "monedhës" "*Midis valësh*", ai, "*Në vend të lopatave / me një laps / e me një stilolaps / të armatos, që (bashkë me të) të kalosh më lehtë / mbi Stiks / ngaqë Karoni është larg / me lundrën e tij / me gjithçka / Hedhur / midis valësh, megjithse, as nuk di / të notosh / Gjithçka është terr / dallga tepër e lartë / dhe të jep mundësi të përsiatësh më tej: Ku të jetë, vallë / O Zot / Bregu tjetër?*

Herë të tjera të mbron, madje në momentet kur je i bindur që nuk ke "Pengesë". Pikërisht atëhere, mjeshtri i vargut, Taraceanu, për të cilin "*perandor*" e njëherazi "*Betim i ëmbël*" është fjala, ta hap zemrën me çiltërsi: *Pata besuar se kam miq / por tani pas kaq vitesh / shpesh e më shpesh po zbuloj, o Zot / që paskam pasur vetëm armiq.*

Duke i dëshiruar me gjithë shpirt poetit Vasile Taraceanu jetë të gjatë, shpresojmë që "*Stinët e krijimtarisë*" së tij do të zgjatin "*Përjetësisht*", duke derdhur nga "*Gojë flauti*" "*Mall*" emineskian "*Në ag dite*", duke na i sjellë "*Korrjet*" e begata, gjithnjë si "*Mësim të së vërtetës*".

Kopi Kycyku

Bukuresht, 30. 08. 2005

Anotimpurile creației unui "împărat"

Vasile Tărățeanu: după prenume - împărat (Basileus), după statură - tot împărat (nu cred că Napoleon Buonaparte sau, mai degrabă, Victor Emanuel, aveau vreun centimetru mai mult, ba dimpotrivă). Ori de câte ori am avut ocazia să schimb două cuvinte cu

acest mare bucovinean de statură mică, *“Cu sufletul ca marea”*, zburând și cântând *“Ca o pasăre”* măiastră, șuierând *“Ca un lan de grâu”*, îmi aduc aminte de o zicală albaneză: *“Mic este și napoleonul (moneda de aur, galbenul), dar foarte mare îi este valoarea”*. Așa și cu Vasile al nostru. Mai ales când ne gândim la numărul interminabil de *“monede”* pe care le-a dăruit *“consumatorilor”* de pretutindeni. Să mai precizăm că, aceștia din urmă, apreciind probabil calitatea superioară a producătorului lor, devin din ce în ce mai lacomi: odată cu exprimarea mulțumirilor de rigoare, au *“tupeul”* să-i mai ceară mereu altele și altele, fie din colecția *“Liliput”*, fie din alte colecții. Căci *“marfa”* e aceeași – aur de 14 carate! *“Monedele”* *Made in Tărățeanu* însă, nu pot fi consumate și digerate cum trebuie, dacă nu sunt privite și citite cu mare grijă și deosebită atenție. Urmează apoi reculegerea profundă și reflecția asupra lor. Producătorul *“monedelor”* atât de des pomenite aici, îți stă alături, ajutându-te să le *“digeri”* cât mai eficient. Purtându-te, de pildă, pe aripile monedei *“Între valuri”*, el, *“În loc de vâsle / cu-n creion / și c-un pix / te înarmează, ca (împreună cu el) să treci mai ușor / peste Stix / căci Caron e departe / cu luntrea-i / cu tot / Aruncat / între valuri, deși, nici nu știi / să înoți / Totu-i beznă / valul preaînalt / și îți permite să mai meditezi: Pe unde-o fi / Doamne / Malul celălalt?*

Alteori te mai pune în gardă, chiar în momentele când ești convins că n-ai *“Obstacole”*. Tocmai atunci, maestrul versului, Tărățeanu, pentru care *“împărat”* și totodată *“Dulcele jurământ”* este *cuvoântul*, îți deschide inima cu sinceritate: *Am crezut că am prieteni / dar acum peste ani / tot mai des descopăr Doamne / c-am avut numai dușmani.*

Dorindu-i din tot sufletul poetului Vasile Tărățeanu, viață lungă, sperăm ca *“Anotimpurile creației”* sale